

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

30 mai 2006

PROJET DE LOI**ouvrant l'accès à la justice
aux mineurs****AMENDEMENTS****N° 1 DU GOUVERNEMENT**

Art. 2

Remplacer cet article comme suit:*«Art. 2. — Dans le livre I, Titre IX du Code civil, une section III est insérée, rédigée comme suit:**Section III. Dispositions communes aux sections précédentes**Art. 387quater. — En cas d'opposition d'intérêt entre l'enfant et ses père et mère ou entre l'enfant et un de ses parents lorsque l'autre parent n'agit pas dans l'intérêt de l'enfant, le juge de paix désigne un tuteur ad hoc, soit à la demande du mineur lui-même ou de tout intéressé, soit d'office.*

Documents précédents :

Doc 51 **643/ (2003/2004):**

001 : Projet transmis par le Sénat.

002 : Avis du Conseil d'État.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

30 mei 2006

WETSONTWERP**betreffende het recht van minderjarigen
op toegang tot de rechter****AMENDEMENTEN****Nr. 1 VAN DE REGERING**

Art. 2

Dit artikel als volgt vervangen:*«Art. 2. — In boek I, titel IX van het Burgerlijk Wetboek wordt een afdeling III ingevoegd luidend als volgt:**Afdeling III. Bepalingen gemeen aan de voorgaande afdelingen**Art. 387quater. — In geval van belangentegenstelling tussen het kind en zijn ouders of tussen het kind en één van zijn ouders als de andere ouder nalaat op te treden in het belang van het kind, duidt de vrederechter een voogd ad hoc aan, hetzij op verzoek van de minderjarige zelf of van enige belanghebbende, hetzij ambts-halve.*

Voorgaande documenten :

Doc 51 **643/ (2003/2004):**

001 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

002 : Advies van de Raad van State.

En cours de litige, le juge saisi du litige procède à cette désignation aux mêmes conditions».

JUSTIFICATION

Il est proposé de retirer les articles actuels du projet suite aux consultations auxquelles il a été procédé .

Actuellement:

– la doctrine et la jurisprudence admettent l'action du mineur pour ce qui concerne les mesures conservatoires;

– quant au fond, l'article 378 dernier alinéa, du code civil prévoit: «*En cas d'opposition d'intérêts entre l'enfant et ses père et mère, le juge de paix désigne un tuteur ad hoc soit à la requête de tout intéressé soit d'office.*»;

– la sanction de l'incapacité n'est pas la «nullité» ou l'«irrecevabilité» mais une *fin de non-procéder*, si un mineur agit seul, la procédure peut être régularisée à la demande du défendeur.

Surtout, comme le relève notamment le Conseil supérieur de la justice, c'est tout le problème de la capacité juridique qui devrait être reconsidéré. Il semble juridiquement hasardeux de réglementer l'accès à la justice des mineurs sans revoir complètement le régime de la capacité des mineurs à poser des actes juridiques. Pourquoi par exemple un enfant pourrait-il introduire un procès alors qu'il ne pourrait pas acquérir un bien coûteux?

Le système du tuteur ad hoc offre des garanties satisfaisantes, moyennant quelques adaptations qui sont présentées par la suite.

L'article 378 du Code civil règle les cas pour lesquels les parents ont l'obligation de solliciter l'autorisation du juge de paix pour un certain nombre d'actes.

L'alinéa 6 de cette disposition prévoit qu'en cas d'opposition d'intérêt entre l'enfant et ses parents, le juge de paix peut désigner un tuteur *ad hoc*.

Bien que l'article 378 soit relatif à la gestion du patrimoine du mineur, la doctrine et la jurisprudence admettent que cette disposition doit s'interpréter souplesment et qu'elle est également applicable aux actions relatives à la personne du mineur.

Il est proposé de clarifier les choses en créant une disposition autonome.

In de loop van een geschil, gaat de rechter bij wie de zaak aanhangig is onder dezelfde voorwaarden over tot deze aanduiding».

VERANTWOORDING

Er wordt voorgesteld de huidige artikelen van het ontwerp in te trekken als gevolg van de raadplegingen waartoe is overgegaan.

Momenteel:

– erkennen de doctrine en de jurisprudentie dat de minderjarige een vordering instelt voor wat de bewarende maatregelen betreft.

– bepaalt het laatste lid van artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek ten gronde reeds: «*In geval van belangen- tegenstelling tussen het kind en zijn ouders wordt door de vrederechter hetzij op verzoek van enig belanghebbende, hetzij ambtshalve een voogd ad hoc aangewezen.*»;

– is de sanctie van handelingsonbekwaamheid niet de «nietigheid» of de «niet-ontvankelijkheid» maar een *middel betreffende de rechtsorde*; indien een minderjarige alleen handelt, kan de procedure op verzoek van de verweerder worden geregulariseerd.

Zoals met name de Hoge Raad voor de Justitie aanhaalt, dient vooral het probleem van de rechtsbekwaamheid te worden heroverwogen. Het lijkt juridisch gezien riskant te zijn de toegang tot de rechter van minderjarigen te reglementeren, zonder volledig het regime te herzien van de bekwaamheid van de minderjarigen om juridische handelingen te stellen. Waarom zou bijvoorbeeld een kind een rechtszaak kunnen inspannen, terwijl het geen duur goed zou kunnen verwerven?

Het systeem van de voogd ad hoc biedt voldoende waarborgen, mits enkele aanpassingen die hierna worden voorgesteld.

Artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek regelt de gevallen waarin de ouders verplicht zijn de toelating van de vrederechter te vragen om bepaalde handelingen te kunnen verrichten.

Het zesde lid van deze bepaling voorziet dat bij tegengestelde belangen tussen het kind en zijn ouders de vrederechter een voogd *ad hoc* kan aanduiden.

Alhoewel artikel 378 betrekking heeft op het beheer van het patrimonium van de minderjarige, aanvaarden de doctrine en de jurisprudentie dat deze bepaling soepel moet worden geïnterpreteerd en dat ze eveneens van toepassing is op de handelingen inzake de persoon van de minderjarige.

Er wordt voorgesteld de zaken te verduidelijken door een autonome bepaling in te stellen.

Le deuxième alinéa maintient la souplesse prévue à l'article 378, § 2, actuel qui permet la désignation du tuteur ad hoc en cours de procès par le juge saisi du litige.

N° 2 DU GOUVERNEMENT

Art. 3

Remplacer cet article comme suit:

«Art. 3. — Il est inséré dans le même code un article 410bis, rédigé comme suit:

«Art. 410bis. — En cas d'opposition d'intérêt entre le mineur et le tuteur, l'article 387quater est applicable.»».

JUSTIFICATION

Il y a lieu d'appliquer le mécanisme du tuteur *ad hoc* lorsque l'enfant est sous tutelle et lorsque l'un de ses parents dispose encore de l'autorité parentale.

N° 3 DU GOUVERNEMENT

Art. 4 (nouveau)

Insérer un article 4, rédigé comme suit:

«Art. 4. — A l'article 378 du même code, modifié par les lois des 29 avril 2001 et 13 février 2003, sont apportées les modifications suivantes:

1/ au paragraphe 1er, supprimer l'alinéa 6;
2/ au paragraphe 2, la dernière phrase est supprimée.».

JUSTIFICATION

Cet amendement est le résultat de l'insertion d'un nouvel article 387quater.

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

Het tweede lid behoudt de soepelheid bepaald in het huidige artikel 378, § 2, dat het mogelijk maakt dat er een voogd ad hoc wordt aangeduid in de loop van een rechtszaak door de rechter die gevat werd met het geschil.

Nr. 2 VAN DE REGERING

Art. 3

Dit artikel als volgt vervangen:

«Art. 3. — In hetzelfde wetboek wordt een artikel 410bis ingevoegd, luidende:

«Art. 410bis. — In geval van belangentegenstelling tussen de minderjarige en de voogd, is artikel 387quater van toepassing.»».

VERANTWOORDING

Het mechanisme van de voogd *ad hoc* moet worden toegepast wanneer het kind onder voogdij staat en wanneer een van de ouders nog over het ouderlijk gezag beschikt.

Nr. 3 VAN DE REGERING

Art. 4 (nieuw)

Een artikel 4 invoegen, luidende:

«Art. 4. — In artikel 378 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij de wetten van 29 april 2001 en van 13 februari 2003, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1/ in paragraaf 1, het zesde lid weglaten;
2/ in paragraaf 2 wordt de laatste zin weggelaten.».

VERANTWOORDING

Dit amendement is het resultaat van de invoeging van een nieuw artikel 387quater.

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX